

Už máte e-zdroje mobilné?

Ladislav Svršek

Albertina icome Bratislava, s.r.o.

INFORUM 2013

Praha, 21. – 22. mája 2013

Dynamická verzia prezentácie dostupná on-line na
http://prezi.com/flaeqlw2o_h8/inforum-2013/

Spoločnosti AiP/AiB

- Dlhodobé skúsenosti s elektronickými informačnými zdrojmi (e-zdroje, EIZ)
- Odborníci, ktorí dokážu ponúknuť zákazníkovi vždy niečo navyše
- Mobilné zariadenia nás neobišli (INFORUM 2011)

Obsah prednášky

- Mobilný hardware (história, súčasnosť, ...)
- Elektronické formáty dokumentov (v e-zdrojoch)
- Ako to všetko súvisí
- Čo všetko môže znamenať mobilita

Upratovanie v pojmoch

- E-kniha NIE JE čítačka
- E-kniha (patrí do skupiny e-dokumentov):
  - Text (neskôr i obrázky a ďalší obsah) tlačenej publikácie prevedený do elektronického formátu a prispôsobený na zobrazovanie pomocou elektronických zariadení
  - Začiatky v roku 1971 – Project Gutenberg (<http://www.gutenberg.org/>)

(Mobilný) hardware I.

- Notebook (cca 1975)
- Palmtop / PocketPC / PDA (cca 1994)
- (Intelignetný) mobilný telefón (cca 2001)
- Tablet (cca 2002)
- Čítačka e-knÍh (e-čítačka, cca 2004)

(Mobilný) hardware II.

On-line

Off-line

Terminál
Thin client

Pracovná stanica
Desktop PC

Notebook
Laptop

Mobilné...

(Mobilný) hardware III.

Off-line | On-line

Väčšinu dnes používaných mobilných zariadení je možné označiť ako osobné/personalizované

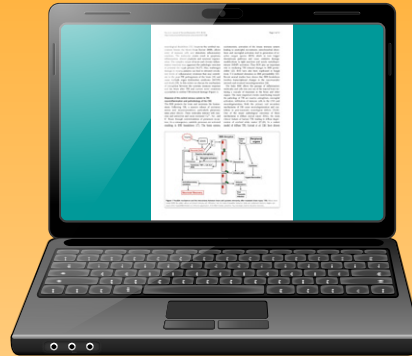
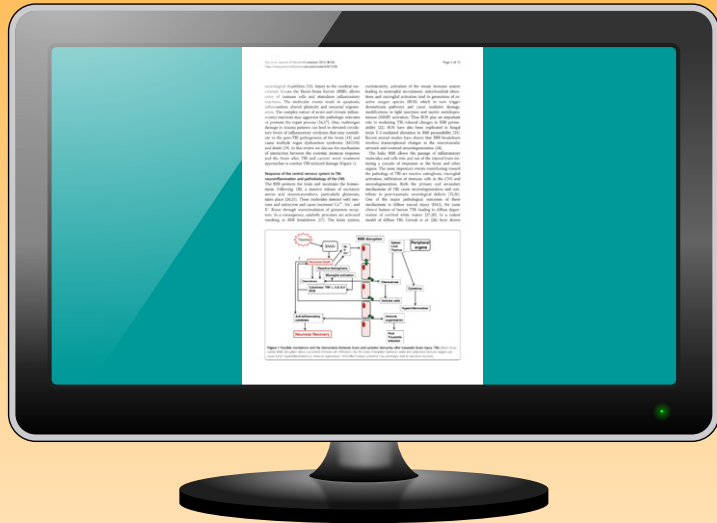
Mobilný hardware – zhrnutie

- Nie všetky mobilné zariadenia sú neustále on-line (niektoré čítačky ani nemajú možnosť pripojenia na internet – sú to len veľké USB kľúče s obrazovkou)
- Veľkosti a kvality obrazoviek sú rôzne
- Majú rôznorodé operačné systémy
- Poskytujú rôzne typy aplikácií a funkcií

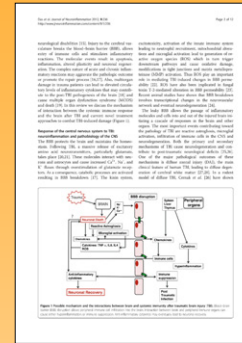
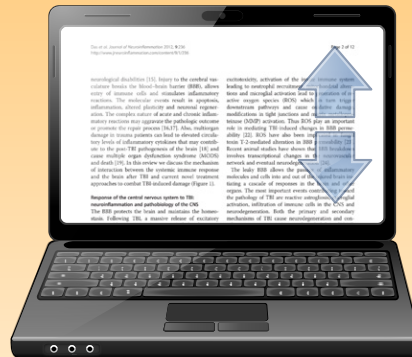

Porovnanie zobrazenia PDF dokumentu

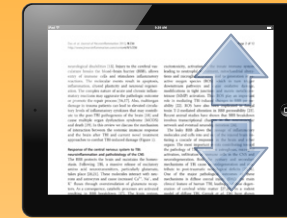
(17" - 19") ~81 %

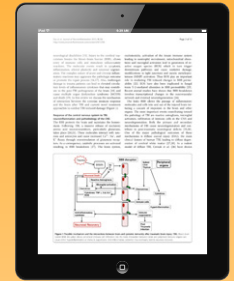
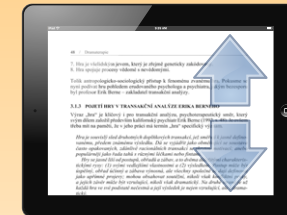
~58 % (14") ~150 %

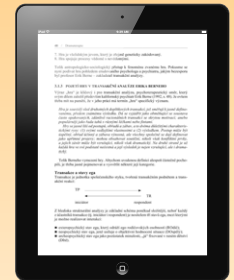
100 %

~105 %
(7" - 10")
~130 %

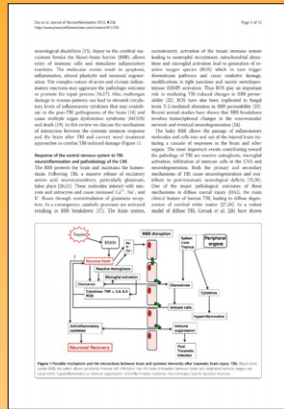

~57 %
(7" - 10")
~70 %

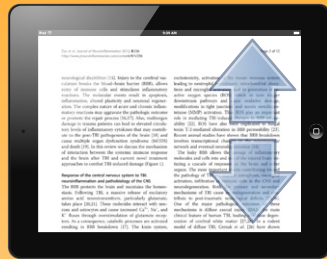

Aj na tabletoch akceptovateľné zmenšenie

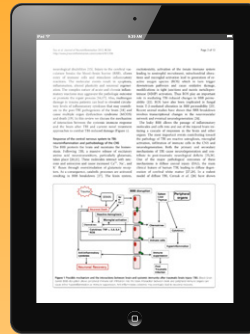
Porovnanie zobrazenia PDF dokumentu

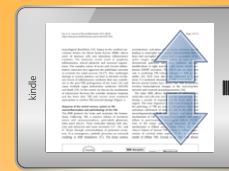
100 %

~105 %
(7" - 10")
~130 %

~57 %
(7" - 10")
~70 %

~60 %
(6" - 7")
~74 %

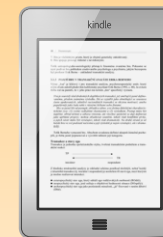
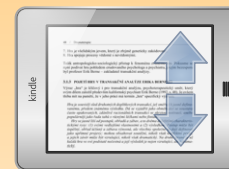
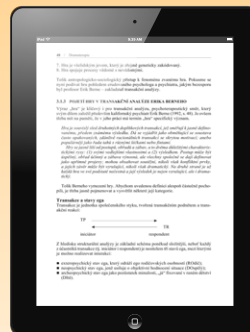
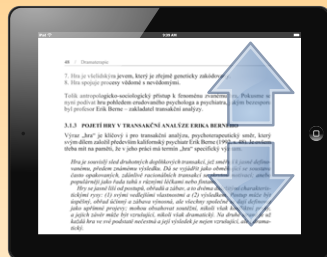
~36 %
(6" - 7")
~44 %

~38 %
(3,5" - 4")
~47 %

~24 %
(3,5" - 4")
~30 %

Čítačky s elektronickým atramentom – strata farby

Obrazovka pod uhlopriečku 7" – výrazné zmenšenie

Na veľkosti záleží

- Práca s odborným/vedeckým textom má svoje špecifiká – nie všetky zariadenia poskytujú dostatočný komfort
- Zachovanie pôvodného vzhľadu dokumentu aj v e-podobe (PDF, DjVu, nascanované obrázky) nevyhovuje všetkým zariadeniam
- Je potrebné používať iné (nové) štandardné formáty e-dokumentov

Formáty e-dokumentov I.

- Doteraz najpoužívannejšie formáty:
  - HTML (a pod.) pre priame zobrazenie na www
  - PDF (rôzne úrovne a verzie) pre download
  - ePUB (zatiaľ veľmi zriedkavo)
- Formáty pre zobrazovanie na menších obrazovkách:
  - ePUB (.epub): Otvorený formát postavený na XHTML a XML, dovoľuje rozšírenie o DRM ochranu
  - MobiPocket (.mobi): Rozšírený formát, niektoré spoločnosti ho nastavili o DRM ochranu
  - Kindle: Starší (.azw) postavený práve na MobiPocket, novší (.kf8) už ePUB, ale s DRM obmedzením na zariadenia a software Amazon Kindle

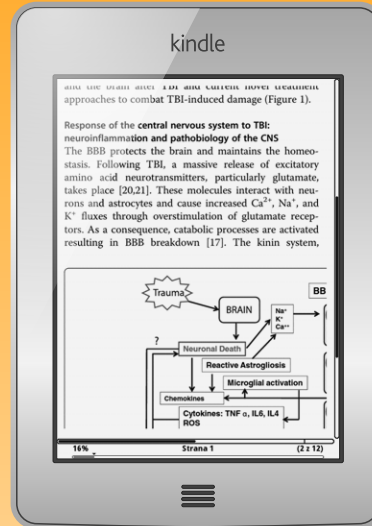
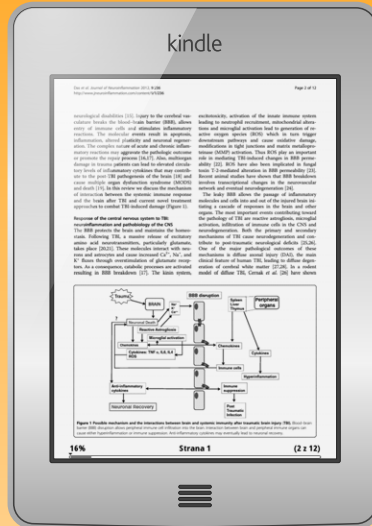

Formáty e-dokumentov II.

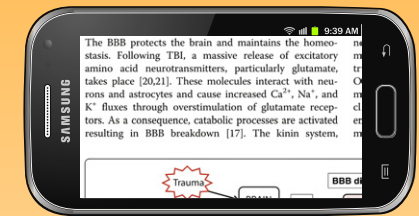
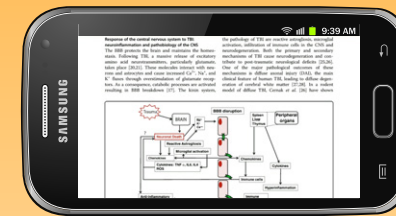
- Ďalšie formáty pre zobrazovanie na menších obrazovkách:
  - Palm (.pdb .prc .doc): Starší formát pre mobilné zariadenia (Palmtopy), stále s dostatočnou podporou
  - FictionBook (.fb2): Tiež pomerne rozšírený formát pre široké spektrum zariadení
  - Mnoho iných formátov, ktoré sú/boli viazané na konkrétne zariadenia výrobcu (Sony, Kobo, Microsoft – skončil, možno kúpia Nook – ktorý vraj bude končiť)

PDF versus ePUB / MobiPocket

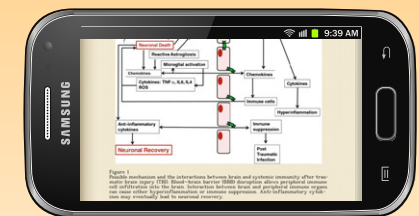
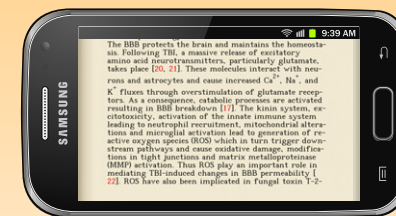
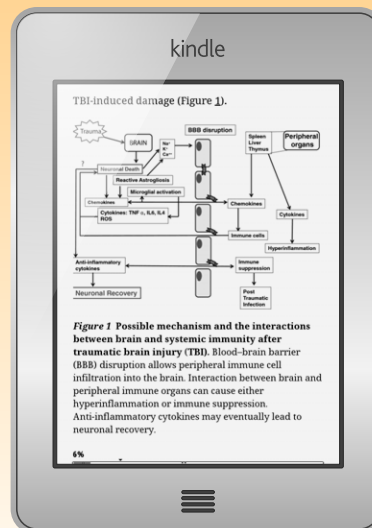
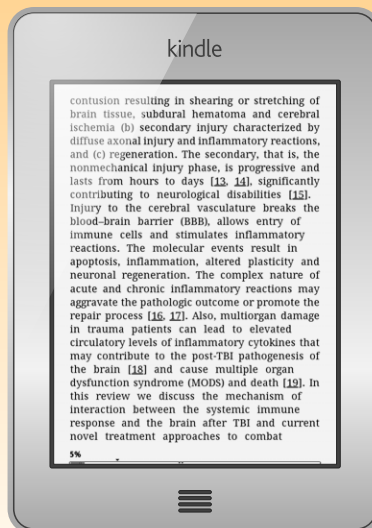
PDF

Pri zväčšení (zoom) je potrebné s dokumentom pohybovať

MobiPocket

Je možné zväčšiť/zmenšiť si písmo na vyhovujúcu veľkosť

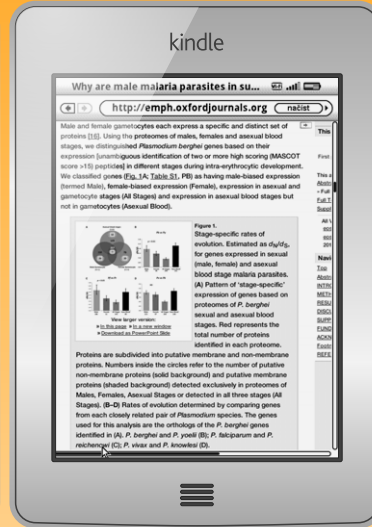
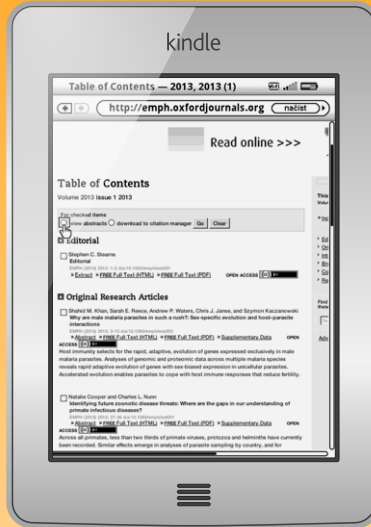
Ďalšie obmedzenia

- Problematické zobrazovanie webu:
  - Malá obrazovka
  - Menej alebo žiadne „súbežné/vyskakovacie okná“
  - Problémy s „doplnkami“ (Java, Flash, ...)
- Kompromisy v navigácii a zadávaní vstupov:
  - Sťažené zadávanie textu (zjednodušená dotyková klávesnica)
  - „Hrubá“ presnosť kurzoru
  - Žiadne pravé tlačítko na myši

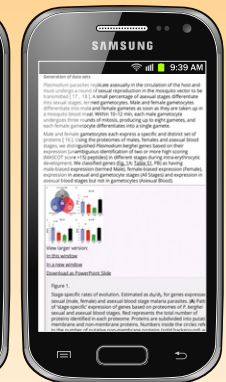
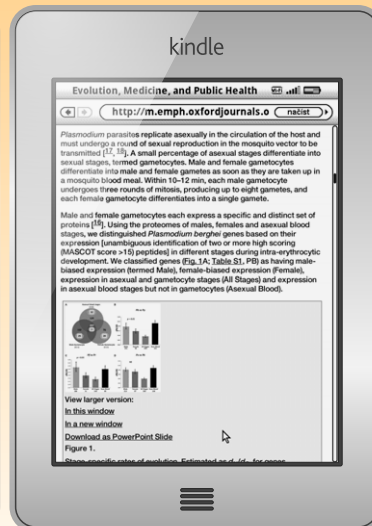
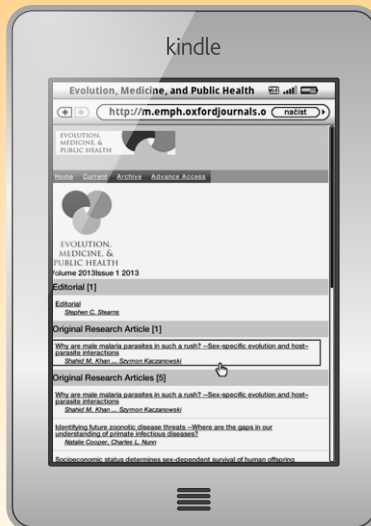
Bežný versus optimalizovaný web

Bežný

Mobilný

Jednoduchší
dizajn
Lepšia
čitateľnosť

Ľahšia
navigácia

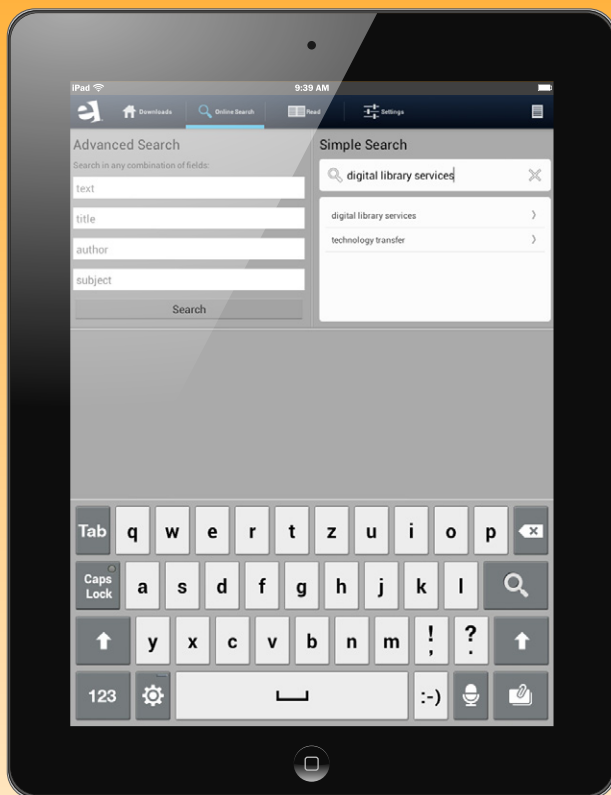

Samostatné mobilné aplikácie

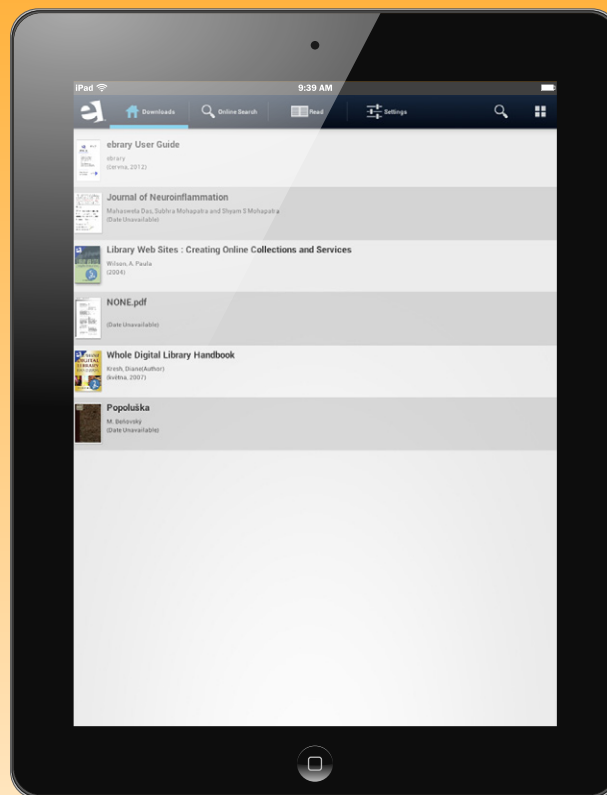
- Výhody:
  - Prispôsobené pre mobilné zariadenia
  - Viac funkcií, ako (mobilné) webové rozhranie
  - Možnosť použiť ďalšie funkcie zariadenia (kamera, GPS, ...)
  - Lepšie nástroje pre autorizáciu (párovanie zariadenia)
- Nevýhody:
  - Nutnosť inštalovať nové aplikácie (pre rôzne služby)
  - Množstvo operačných systémov
  - Množstvo typov zariadení a veľkostí
  - Nie vždy 100% kompatibilita

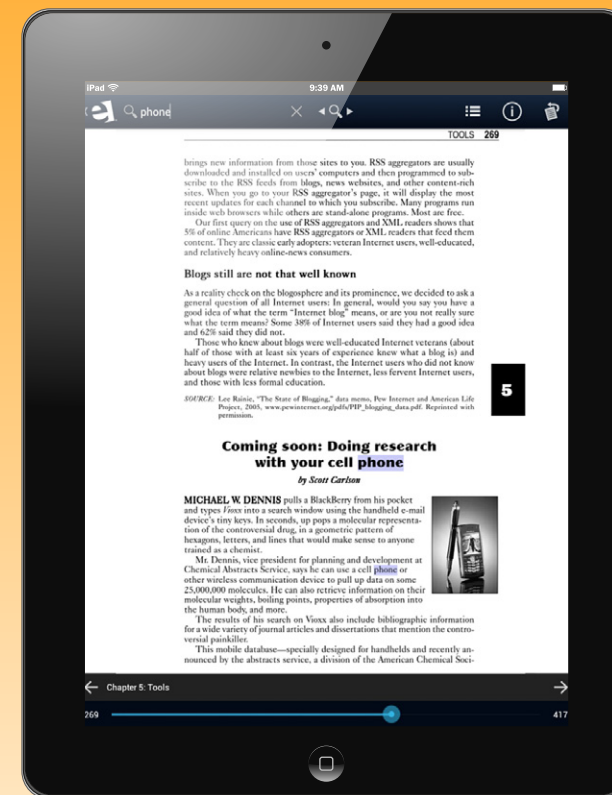
Ukážka aplikácie ebrary (tablet)

On-line
vyhľadávanie

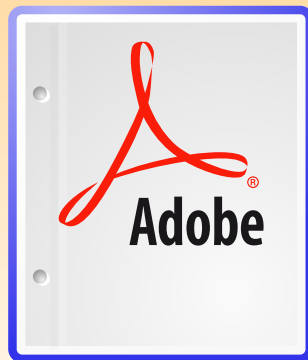
„Polička“
s knihami

Práca
s textom

Mobilita e-zdrojov I.

- V prípade, že používateľ vlastní off-line zariadenie
  - Mobilita je možná len formou stiahnutia a skopírovania nájdených dokumentov do zariadenia
  - Je potrebné zvoliť vhodný formát pre stiahnutie
    - kompatibilný so zariadením (pozor na DRM obmedzenia)
    - pre malé obrazovky niektorý z „e-book“ formátov

Mobilita e-zdrojov II.

- V prípade, že používateľ vlastní on-line zariadenie
  - Mobilita formou poskytnutia vzdialeného prístupu do služby
    - jednotné systémové riešenie
    - využitie funkcií poskytovateľa / vyhľadávacieho prostredia
    - webové rozhranie = overiť funkčnosť pre mobilné zariadenia
  - Mobilita prostredníctvom optimalizovaných webových stránok
    - zjednodušený dizajn a ovládanie
    - možnosť autorizácie cez osobný účet v službe
  - Mobilita s využitím samostatnej mobilnej aplikácie
    - špeciálne navrhnuté pre mobilné zariadenia

Sú vaše e-zdroje mobilné?

- Väčšina používateľov už je – s tým nič nenarobíme
  - Používatelia chcú mať pocit slobody a voľnosti
  - Dnešné technológie to umožňujú, používatelia vyžadujú
-
- Mobilný OPAC
  - Mobilné e-zdroje
  - Mobilné knižnično-informačné služby

Potrebujete pomoc?

Ak potrebujete a chcete vedieť viac, ak Vás zaujíma ako je to práve s Vašimi e-zdrojmi, odborní pracovníci spoločností AiP a AiB sú tu pre Vás

Albertina icome Praha s.r.o.

Štěpánská 16

110 00 Praha 1

Tel.: 222 231 212

Fax: 222 231 313

E-mail: aip@aip.cz

Web: www.aip.cz

Albertina icome Bratislava s.r.o.

Cukrová 14

813 39 Bratislava

Tel.: 02/529 324 50

Fax: 02/529 324 52

E-mail: aib@aib.sk

Web: www.aib.sk

